

**039. Bijbelstudie over
A FUTUWASI
DE VOETWASSING - R'CHITZAT-RAG'LAYIM
רחיצת רגליים**

Reeds vele jaren passen wij in onze beit-midrash-groep de voetwassing toe bij de viering van Pesach in gehoorzaamheid aan de nadrukkelijke opdracht van Yeshua en vormt derhalve een integraal onderdeel van onze liturgie. Na het drinken van de eerste beker tijdens de Sederviering worden volgens de traditie de handen van hem gewassen, die de leiding van de Seder heeft, want hij is deze avond een bijzondere priesterkoning. Men komt daarom tot hem met de schaal en kan. Hij staat dus niet op, maar laat zich bedienen. Althans zo gebeurt het in de traditionele Joodse gezinnen. Messiasbelijdende gelovigen horen hierbij echter het voorbeeld van Yeshua op te volgen zoals beschreven door Yochanan: *“En voor het Pesachfeest, toen Yeshua wist, dat Zijn ure gekomen was om uit deze wereld over te gaan tot de Vader, heeft Hij de Zijnen, die Hij in de wereld liefhad, liefgehad tot het einde. En onder de maaltijd, toen de duivel reeds Yehuda [Judas], de zoon van Shimon Ishq'riyot [Simon Iskariot], in het hart had gegeven Hem te verraden, stond Hij, wetende, dat de Vader Hem alles in handen had gegeven en dat Hij van G'd uitgegaan was en tot G'd heenging, van de maaltijd op, en Hij legde Zijn klederen af en nam een linnen doek en omgordde Zich daarmee. Daarna deed Hij water in het bekken en begon de voeten der discipelen te wassen, en af te drogen met de doek, waarmee Hij omgord was. Hij kwam dan bij Shim'on Keifa [Simon Petrus]. Deze zeide tot Hem: Adoni, wilt Gij mij de voeten wassen? Yeshua antwoordde en zeide tot hem: Wat Ik doe, weet gij nu niet, maar gij zult het later verstaan. Keifa zeide tot Hem: Gij zult mijn voeten niet wassen in eeuwigheid! Yeshua antwoordde hem: Indien Ik u niet was, hebt gij geen deel aan Mij. Shim'on Keifa zeide tot Hem: Adoni, niet alleen mijn voeten, maar ook de handen en het hoofd! Yeshua zeide tot hem: Wie gebaad heeft, behoeft zich alleen de voeten te laten wassen, want hij is geheel rein; en gijlieden zijt rein, doch niet allen. Want Hij wist, wie Hem verraden zou; daarom zeide Hij: Gij zijt niet allen rein. Toen Hij dan hun voeten gewassen had en Zijn klederen aangedaan en weder plaats genomen had, zeide Hij tot hen: Begrijpt gij wat Ik u gedaan heb? Gij noemt Mij Rabbi en Heer, en gij zegt dat terecht, want Ik ben het. Indien nu Ik, uw Heer en Rabbi, u de voeten gewassen heb, behoort ook gij elkander de voeten te wassen; want Ik heb u een voorbeeld gegeven, opdat ook gij doet, gelijk Ik u gedaan heb. Voorwaar, voorwaar, Ik zeg u, een slaaf staat niet boven zijn heer, noch een gezant boven zijn zender. Indien gij dit weet, zalig zijt gij, als gij het doet!”* **Surinaams:** *“Fosi a Paskafesa doro, Yeshua ben sabi tak' a ten doro fu A libi grontapu go na En P'pa. Èn A lobi den sma fu En di A ben lobi na grontapu, te na a kba. A pisten di Yeshua nanga den man fu En ben e nyan, dan didibri ben gi Yehuda [Yudas], a manpikin fu Shimon Ishq'riyot [Simon Iskariot], a prakseri kba fu a seri En. Yeshua ben sabi tak' a P'pa ben poti ala sani na ini En anu. A ben sabi tak' A ben kmopo fu Gado èn tak' A bo drai go baka na En. Dat' meki A opo, A puru En tap'sei krosi, dan A tai wan duku lontu En bere. Baka dati A kanti watra na ini wan beki, dan A bigin wasi den futu fu den man fu En. Dan A drei den nanga a duku san ben tai lontu En bere. Di a doro na Shim'on Keifa [Simon Petrus], a disi taigi En taki: Masra, na wasi Yu wani wasi mi futu? Yeshua piki en taki: Yu no man ferstan san Mi e du now, ma wan dei yu o sabi. Dan Keifa taki: Masra, solanga mi e libi, Yu no sa wasi mi futu! Ma Yeshua piki en taki: Efu Mi no wasi yu futu, yu no man de wan sma fu Mi. Ne Shim'on Keifa piki En taki: Masra, dan Yu no mus wasi mi futu wawan, ma mi anu nanga mi ede tu. Yeshua taigi en taki: A sma di wasi en skin, krin kba. A abi fu wasi en futu nomo. Un krin, ma a no un alamala. Yeshua taki so bika A ben sabi kba suma bo seri En. Dat' meki A taigi den taki den alamala no krin. Di A kba wasi den futu, A veri En tap'sei krosi, dan A go sidon na En presi baka. Dan A taigi den taki: Un ferstan san Mi du gi unu? Unu e kari Mi Rabbi nanga Masra, èn un abi leti, bika na dati Mi de tu. Efu Mi leki un Masra nanga un Rabbi, wasi un futu, dan un mus wasi makandra futu tu. Bika Mi gi un wan eksempe, fu un kan du leki fa Mi ben du gi unu. Fu tru Mi e taigi un taki: Wan knekti no hei moro en masra, èn wan boskopuman no hei moro a wan di seni en. Now di un sabi den sani disi, Gado sa blesi unu efu un du den!”* **Hindoestaans:** *“Pásan ke tiwhár nagcáil raha. Yeshua jánat raha ki okar tem áil hai dunia chorke Pita Parmeswar ke pás jái ke. Ohi tem me U dekháis ki u ant talak ápan dunia par*

ke sanghatian ke ketana pyár kare hai. U ápan cela logan sanghe bhojan karat raha. Ohi tem par saítán Shimon Ishq'riyot [Simon Eskáriot] ke beta Yehuda [Yudás] ke ápan bicár dei cukal raha Yeshua ke cugali kare ke. Yeshua thik se jánat raha ki okar Báp sab cij okar háth me saup deis hai. U bhi jánat raha ki U Parmeswar lage se áil hai aur halije phin se okare lage jái. Tab U uthke ápan kurta utárke aur ekgo kapra ápan karhiáw me bánh leis. Tab kobba me páni bharke U suru karis ápan cela log ke ek ekgo ke gor dhowe aur kapra se poche ke jaun ápan karhiáw me bánhis raha. Tab jab Shim'on Keifa [Simon Petras] ke pári bhail tab u bolis: Prabhu, ham tose ápan gor na dhowái sakila. Tab U bolis: Tu abbe na samjhe hai ki Ham ka karila, baki bád me tu samajh jaihe. Tab Keifa bolis: Na, ham tanko na mángila ki Tu hamár gor dhow! Tab U bolis: Jab Ham tor gor na dhobe, tab tu Hamár koi na báte." Tab Shim'on Keifa bolis: Prabhu ji, jab aise bát hai tab na kháli hamár gor dhow, baki hamár háth aur muri bhi! Tab U bolis: Je nahái cuke hai, jab u ekare bád kahi jái tab oke cáhi kháli ápan gor phin se dhowáwe ke. Tulog ekdam safa báte, kháli ek jane ke dil safa na hai. U jánat raha ki Oke ke cugali karat, ohi se U aise bolis. Tab jab U gor dhoi cukal, tab ápan kurta pahinke phin bhojan kare laga. Tab bolis: Tulog samajhle ki Ham ka karli hai? Tulog Hamme 'Rabbi ji' aur 'Prabhu' boláwe hai, aur i thik hai. Ham ohi báti. Aur jaise Ham tulogke gor dhoili, oisahi tohulogke cáhi ek dusare ke gor dhowe ke. I kám karke Ham mángat rahili tulogke dekháwe kaise tulogke cáhi apane me gulám ghat rahe ke. Sacce ke, ekgo gulám ápan málik se thoro barka hai? Aur ekgo sanesia ápan patháwe wála se bhi thoro barka hai? Ab tulog i bát samajhke aisahi karihe. Tab tulog sukh me rahihe!" **Javaans:** "Riyaya Paskah wis kurang sedina. Gusti Yeshua wis ngerti nèk saiki Dèkné kudu ninggal jagat kéné lan kudu budal nang nggoné Gusti Elohim Bapaké. Gusti Yeshua pantyèn nrésnani murid-muridé sing nang jagat kéné lan saiki Dèkné kepéngin nduduké nèk katrésnané Dèkné langgeng. Saiki Gusti Yeshua lan murid-muridé ijik jejagongan mangan. Yehuda [Yudas], anaké Shimon Ishq'riyot [Simon Iskariot], wis dikenèng karo sétan lan arep ngelungké Gusti Yeshua marang mungsuhé. Gusti Yeshua wis ngerti kuwi lan Dèkné uga ngerti nèk sembarang wis dipasrahké marang Dèkné karo Gusti Elohim. Gusti Yeshua uga ngerti nèk Dèkné tekané sangka nggoné Gusti Elohim lan kudu balik menèh nang nggoné Gusti Elohim. Mulané Dèkné terus ngadek, saliné njaba disèlèhké, terus ngubetké gombal nang bangkèkané. Sakwisé kuwi sikilé murid-muridé terus disirami lan diwisuhi terus dilapi karo gombal sing diubetké nang bangkèkané mau. Kadung tiba rasul Shim'on Keifa [Simon Pétrus] sing kudu disiram sikilé, dèkné minging Gusti Yeshua ngomong ngéné: Gusti, mosok Kowé arep misuhi sikilku? Gusti Yeshua semaur: Enggonku misuhi sikilmu iki saiki kowé durung ngerti apa tegesé, nanging mbésuk kowé bakal dunung. Rasul Keifa terus ngomong: Aja Gusti, Kowé aja pisan-pisan misuhi sikilku! Gusti Yeshua semaur: Nèk kowé ora tak wisuhi, kowé ora bisa nyambutgawé karo Aku. Saiki rasul Shim'on Keifa terus ngomong: Nèk ngono ya aja namung sikilku sing diwisuhi, nanging tanganku lan sirahku mbarang! Nanging Gusti Yeshua semaur: Wong sing wis adus kuwi wis resik kabèh awaké. Namung sikilé sing kudu diwisuhi. Kowé wis resik, awit salahmu wis dingapura, nanging ora kowé kabèh. Gusti Yeshua ngerti sapa sing arep ngelungké Dèkné marang mungsuhé, mulané Dèkné ngomong nèk ora kabèh resik. Sakwisé Gusti Yeshua misuhi sikilé murid-muridé, Dèkné terus nganggo saliné njaba menèh terus njagong. Dèkné terus ngomong: Apa kowé pada dunung kenèng apa kok Aku misuhi sikilmu? Kowé lak ngarani Aku iki Rabbimu lan Gustimu ta? Kuwi bener, Aku pantyèn Rabbimu lan Gustimu tenan. Lah nèk Aku iki, sing dadi Rabbimu lan Gustimu, misuhi sikilmu, kowé uga kudu misuhi sikilé liyané. Aku wis ngekèki tulada marang kowé, kuwi kudu mbok lakoni uga. Mulané pada élinga sing tak omong iki: slaf kuwi ora ngungkuli sing nduwé lan wong sing dikongkon ora ngungkuli sing ngongkon. Saiki kowé wis pada ngerti iki, beja kowé, nèk kuwi mbok lakoni!" (יְהוֹחָנָן [Johannes] 13:1-17). In navolging van deze duidelijke opdracht die Yeshua ons heeft gegeven, ziet de leider van de Sederviering ervan af om zich de handen te laten wassen, maar staat daarentegen op, vult een kom met water, wast de voeten van de aanwezigen één voor één en droogt hen af met een handdoek. Laten wij ons nederig opstellen voor elkaar en elkaar dienen in de liefde zoals Hij ons heeft liefgehad. Zo doen wij dat reeds vele jaren en gelukkig zijn wij niet de enige groep die hiermee het voorbeeld van Yeshua opvolgt. Tot op heden zijn er verschillende kerken, waarin de voetwassing regelmatig in praktijk gebracht wordt, zoals bijvoorbeeld bij de Zevende-dags Adventisten, de Mennonieten, de Gemeente van G'd en sommige Baptistengemeenten met betrekking tot het Heilig Avondmaal, bij de Orthodoxe en Koptische Kerk met betrekking tot Witte Donderdag. Ook In de rooms-katholieke Liturgie staat op Witte Donderdag een voetwassing door de celebrant in het misboek vermeld. Het vindt in het bijzonder in kathedralen en abdijen plaats. De paus, bisschop, priester

of abt wast daarbij, met een linnen schort omgordt, twaalf uitgekozen leken de voeten. Dit gebruik wordt ook nog in een aantal Limburgse kerken in ere gehouden. In de rooms-katholieke kerk wordt het wassen van andermans voeten terecht als teken van nederige naastenliefde gezien. De Zevende-dags Adventisten van de Reformatie Beweging schrijven als punt 12 van hun geloofsopvattingen: *“De voetwassing is een verordening tot nederigheid, die vooraf gaat aan het Heilig Avondmaal. Het is door Christus ingesteld en is gegeven aan de christelijke kerken om nederigheid te leren, gelijkheid, broederlijke liefde en eenheid in Christus. Verzoening tussen broeders en zusters moet vooraf gaan aan deze dienst.”* Ds. Doeke Land, emeritus pastor uit Dokkum, zei eens in een preek op Witte Donderdag: *“En dan knielt Hij om de voeten van Zijn leerlingen te wassen. Voeten met kromme tenen en vuile nagels, platvoeten en zweetvoeten. Wij voelen grote aarzeling, alleen al bij het eraan denken. Maar Jezus raadt ons aan om het toch te doen, elkaars voeten wassen. Neerknielen voor elkaar, je handen gebruiken. Hem navolgen.”* Prachtige woorden zijn dat, echt een preek waar ik “amen!” op kan zeggen. Toch helaas denkt daar niet iedereen zo over. Eigenlijk is het maar een piepkleine minderheid die daadwerkelijk de voetwassing toepast.

Niet letterlijk, maar figuurlijk...

De overgrote meerderheid van de reformatorische en evangelische christenen, en helaas ook van de Messiaanse gelovigen heeft in de samenkomst nog nooit de voeten in het teiltje van hun voorganger gezet of zelf de voeten van een medegelovige gewassen en afgedroogd. Er wordt in die gemeenten weliswaar heel vaak gepreekt over de voetwassing, zeker in de lijdensweek, maar niemand wordt in deze preken aangemoedigd of opgeroepen om dat dan ook zelf maar te gaan doen. Integendeel! Het wordt juist afgeraden, als wettisch en nutteloos bestempeld en standaard volgt de uitleg dat we de oproep van Yeshua om elkander de voeten te wassen niet letterlijk moeten nemen, want Hij zou daarmee slechts bedoeld hebben dat we elkaar moeten dienen, elkaar moeten helpen, de ander uitnemender moeten achten dan onszelf. Geen teiltje met water in de kerk alsjeblijft, hou je sokken maar aan, want het gaat hier slechts om een geestelijke kwestie, het gaat slechts om je innerlijke houding, niet over uiterlijk vertoon. Klinkt logisch en de mensen hebben daar wel oren naar, maar ondertussen wordt een duidelijke opdracht van onze Heer en Meester gewoon genegeerd! Toch is dit tegenwoordig de gangbare opvatting van de meeste theologen van bijna alle denominaties. Ds. E.J. Wisselink van de Protestantse Gemeente Veldhoven zegt het in zijn preek ronduit: *“Aan de vooravond van zijn lijden stelt Jezus met zijn voorbeeld van de voetwassing die vraag aan wie Hem willen volgen. Aan u, aan jou, aan mij. Het is niet de bedoeling dat we Hem letterlijk imiteren. Daarom ben ik er ook niet voor om de voetwassing vandaag de dag nog daadwerkelijk in een viering te doen. Wel dat we elkaar van dienst zijn, ook als het moeilijk wordt.”* In de Betacursus over Johannes 13 staat bij vers 14 de volgende uitleg: *“Jezus geeft hen geen bevel om letterlijk de voeten van elkaar te wassen. Hij geeft hen een voorbeeld van nederig dienstbetoon. De voetwassing was niet de instelling van een derde sacrament dat christenen moeten onderhouden. Het gaat hier niet om een letterlijke en uiterlijke voetwassing, maar om een geestelijke en innerlijke houding die op alle terreinen van het leven zichtbaar moet worden.”* Op de website van Frisse Wateren staat een stuk met dezelfde strekking: *“Als we dus gelukkig willen zijn, hier is de weg. Elkaar de voeten wassen. Het gaat hier niet om een letterlijke voetwassing. Dat blijkt alleen al uit de woorden van de Heer, wanneer Hij zegt: ‘Begrijpt u wat Ik u heb gedaan?’ De joden waren gewoon om zich voor de hoofdmaaltijd door een slaaf de voeten te laten wassen. In Zijn laatste nacht voor Zijn kruisiging verrichtte de Heer Jezus deze dienst. Wat een voorbeeld van Zijn nederigheid en goedheid! Maar ook een voorbeeld van hoe wij elkaar te dienen hebben hier op aarde.”* Klinkt heel mooi, maar hoe kunnen wij nederig zijn en elkaar dienen als wij niet eens in staat blijken te zijn om voor elkaar op de knieën te gaan om elkanders voeten te wassen? Dominee Leo Buijs van de Christelijke Gereformeerde Kerk in Groningen zei in een uitzending van de IKON op Nederland 2: *“Een beetje rare vertoning. Hoe zou u het vinden om de voeten van iemand anders te wassen? Of om jouw voeten te laten wassen? Het is duidelijk dat deze geschiedenis uit een hele andere wereld stamt. En toch zitten er ook voor ons hele belangrijke lessen in. De voeten van elkaar wassen... O, dat wil ik natuurlijk best. Ik wil best met dat teiltje bij u komen... Alleen in onze situatie heeft dat volgens mij weinig zin. Het gaat om de betekenis van de voetwassing; wat wil Jezus hiermee zeggen aan ons en aan de mensen van alle tijden? Jezus wil ons hierin iets leren. Je bent*

on gehoorzaam aan Jezus, als je de opdracht om anderen te dienen vergeet. Jouw gedrag vloekt met Jezus, als je niet ook de minste kunt zijn; als je niet telkens gericht bent op het goede en op wat een ander vooruit helpt.” Dus volgens deze dominee heeft het in onze situatie weinig zin om de voeten van elkaar te wassen. Waarom het geen zin zou hebben zegt hij daar helaas niet bij. De evangelist en bijbelleraar Jaap Fijnvandraat is daarin iets duidelijker en schrijft in de Bode des Heils: “Hij zegt hun dan, als Hij hun de voeten wast, dat zij schuldig zijn dat ook elkaar te doen. Helaas heeft men dit ook weer ‘verletterlijkt’. En zo zien we de Paus eenmaal per jaar de voeten van de pelgrims wassen. Ook de adventisten kennen zo'n letterlijke voetwassing. Maar dit is zuiver een vorm van ritualisme, of zo men wil, van wetticisme. Zo'n letterlijke handeling heeft voor ons geen zin. Wij kennen geen wassen van vuile voeten bij het binnenkomen van een huis. De bedoeling van de Heer was dat ieder van hen de minste moest willen wezen. En dat in de praktijk van het leven.” Volgens deze evangelist heeft de voetwassing voor ons dus geen zin omdat hij het wettisch en ritueel vindt. Op zijn eigen website gaat hij opnieuw in op de vraag of wij de voetwassing letterlijk moeten nemen: “Heeft het voorschrift van de voetwassing voor ons nog wel betekenis? Het gaat toch om een verouderd gebruik van voeten wassen? In het oosten behoorde de voetwassing (of het beschikbaar stellen van water om je de voeten te wassen) bij het betoon van gastvrijheid. We lezen er in de Bijbel voor het eerst van in Genesis 18:4. Door het lopen met open sandalen over de stoffige wegen werden de voeten warm, bezweet en vuil. Als je dan bij je gastheer je voeten mocht wassen of als die je de voeten liet wassen, betekende dat een 'reiniging' en een 'verkwikking'. Dat gebruik heeft in de letterlijke zin voor ons geen betekenis. Wij dragen schoenen en hebben van stof dus geen last. Toch heeft dit voorschrift voor ons wel betekenis en dat in tweeërlei zin. De eerste bedoeling van het voorschrift is: dat wij net als de Heer elkaar moeten willen dienen. Om het naar onze tijd toe te vertalen: als er een zuster ziek is en geen boodschappen kan doen dan moeten wij bereid zijn om de boodschappen te halen. Als mijn broeder ergens heen wil maar er niet kan komen, dan moeten wij bereid zijn hem er te brengen als we daartoe de mogelijkheid hebben. De handeling van de Heer heeft echter ook een diepere symbolische zin en die heeft met reiniging te maken. Daarbij hebben we aan de symbolische betekenis van water te denken. Water is een beeld van het Woord van G'd. Door dat Woord onder de werking van G'ds Geest brengt G'd verloren zondaars tot wedergeboorte. Die dienst mogen we ook aan elkaar verrichten door elkaar met het Woord van G'd te dienen. De dubbele betekenis van de voetwassing geldt dus ook voor ons, maar dan in de zin zoals hierboven aangegeven.” Dus ook in dit artikel wordt de voetwassing totaal vergeestelijkt en opnieuw zegt hij dat dit gebruik in de letterlijke zin voor ons geen betekenis zou hebben. Deze keer geeft Fijnvandraat als reden op dat wij nu schoenen dragen en derhalve geen last meer van stof hebben. Dat laatste mag dan wel kloppen, maar wat dacht u van zweet? Heeft u nog nooit last gehad van zweetvoeten? Ik wel en ik kan uit ervaring over meepraten hoe heerlijk bevrijdend en verkwikkend een voetbad kan zijn. Toch blijven velen bij hun opvatting dat de letterlijke voetwassing in onze westerse beschaving geen betekenis meer zou hebben en dat wij deze opdracht geestelijk moeten zien. Dat zegt ook dominee J.A. Zeilstra van de protestantse Regenboogkerk Hilversum in zijn preek van 13 april 2006: “Jezus wil een leider zijn door te dienen. Want wat is de betekenis van die wonderlijke voetwassing? Ten eerste denk ik aan navolging. Jezus toont Zijn leerlingen een nederige houding. Het is een wijze van voorgaan bedoeld om na te volgen. Heel letterlijk is dat ook gebeurd. Een paar christelijke sekten zijn er die letterlijk het wassen van elkaars voeten als een noodzakelijk gebruik in hun liturgie hebben opgenomen. In sommige kerken is het een gebruik speciaal aan de Witte Donderdag verbonden. De paus van Rome wast op Witte Donderdag de mensen om hem heen de voeten. Bij de Benedictijner monniken was het vanouds een daad van gastvrijheid pelgrims en andere gasten de voeten te wassen. Echter, de geestelijke betekenis van de voetwassing stond voor verreweg de meeste christenen in de opdracht tot navolging centraal. Wij hebben ons zo te gedragen ten opzichte van elkaar alsof wij bereid zijn elkaar de voeten te wassen, dat wil zeggen neer te buigen voor een ander, goed te zijn voor een ander, zonder aanzien des persoons.” Deze dominee, die degenen welke de opdracht van Yeshua serieus nemen en daadwerkelijk toepassen, als sekten bestempeld, wil ons dus wijsmaken, dat we de voeten niet letterlijk moeten wassen, maar ons ten opzichte van elkaar zo moeten gedragen alsof we bereid waren om de voeten te wassen. We moeten dus doen alsof. Interessant! Helaas sluit ook de rooms-katholieke pastoor H.J. van Ogtrop van de Sint Bavo Kathedraal Haarlem zich in tegenstelling tot zijn eigen geloofsgenoten in dat opzicht bij zijn protestantse collega's aan, die van mening zijn dat we de handeling die Yeshua destijds verricht

heeft, niet behoeven na te volgen: *“Soms doen we dat wel eens na, in deze kerk is dat jaren geleden ook geprobeerd maar het komt vreemd over, het ritueel van de voetwassing navolgen is vooral een geestelijke kwestie. Hij is de enige die dat zelf mag voordoen lijkt het wel. Als Hij het doet is het indrukwekkend, als wij het doen niet. Bij deze voetwassing gaat het om een symbolische, samenballende daad van Jesus waarin Hij een toonbeeld stelt voor Zijn leerlingen dat de dienst aan elkaar, de onderlinge solidariteit de kern is en het criterium van het geloven.”* Ook hier wordt opnieuw de voetwassing vergeestelijkt. Als laatste in dit rijtje wil ik een fragment citeren uit een preek van dominee A. v.d. Dussen van de Nederlands Gereformeerde Kerk Eindhoven: *“Jesus vraagt ons zijn voorbeeld te volgen. Als ik, jullie Heer en jullie meester, je voeten gewassen heb, moet je ook elkaars voeten wassen. Wat betekent dat? Moet je het letterlijk doen? Men heeft dat zo wel opgevat. Zo waste de keizer van het Habsburgse rijk één maal per jaar de voeten van een onderdaan. De paus doet het ook rond Goede Vrijdag. Maar het is de vraag of het de bedoeling is dat wij de voetwassing kopiëren. Als het voor Jesus een symbool was van zijn zelfovergave tot in de dood, zou het dan voor ons anders en minder zijn? Ook voor ons laat de ultieme liefde, dat wij ons leven zouden geven voor anderen, zich afbeelden in concrete daden. Wij kunnen bijvoorbeeld voor iemand schoenen poetsen. Of die enorme afwas weg werken. Of ... ik wil u vragen daarover na te denken en dat zelf in te vullen.”* Weet u, dit vind ik erg verwarrend. Aan de ene kant is het volgens deze dominee nogal zeer de vraag of het wel de bedoeling is dat wij de voetwassing letterlijk moeten doen, maar aan de andere kant verzint hij als alternatief dat we voor elkaar wel de schoenen kunnen poetsen, wat dus in principe op hetzelfde neerkomt. Waar slaat dat nou op? Als we toch al op de knieën gaan om voor iemand de schoenen te poetsen, waarom dan niet gewoon letterlijk doen wat Yeshua ons heeft opgedragen? In een preek van het Diaconaal steunpunt dacht ik eindelijk een positief geluid te horen: *“Als Ik, jullie Heer en Meester, jullie voeten heb gewassen, moeten jullie ook elkaars voeten wassen’. Juist vanuit die onderlinge verbondenheid komt op de leerlingen van Jesus de absolute verplichting (!) af om ook elkaars voeten te wassen. ‘Jullie moeten ook elkaars voeten wassen’: het bestaat niet dat volgelingen van Jesus (die hun voeten heeft gewassen) niet elkaars voeten zouden wassen. Volgelingen van Jesus kunnen Hem alleen als hun Heer en Meester beschouwen als ze doen wat Hij ook doet: voetenwassen. Het is typerend voor Jesus. Dat betekent dat je niet vrijblijvend naar die voetwassing door Jesus kunt kijken en luisteren. Dat is de leefregel voor de onderlinge omgang tussen volgelingen van Jesus: elkaars voeten wassen (zoals Jesus gedaan heeft en omdat Jesus dat gedaan heeft). Jesus wil dat Zijn houding van opoffering ook onze houding typeert. Jezelf dienstbaar opstellen. Dat gaat dwars tegen onszelf in. Vanuit onszelf wassen we liever iemands oren dan iemands voeten. Ik weet dat ik soms liever van me af bijt dan dat ik voor iemand door de knieën ga.”* - Tot hier aan toe vertolkt deze predikant op een prachtige en heldere wijze precies waar het om gaat, toch helaas ontkracht hij zijn eerdere uitleg iets verderop met de fatale woorden: *“Je hoeft die woorden van Jesus over voetenwassen niet letterlijk te nemen... Dan zou de betekenis van die woorden ook aan onze buitenkant blijven. Ik kan iemands voeten wassen (letterlijk) met een hart van steen. Het moet je houding worden die van binnen zit. Die houding van: iemand respecteren, naar iemand luisteren en voor iemand klaar staan...”* Jammer! Ik vind het echt jammer dat hij er zonodig moest vermelden dat we de woorden van Yeshua niet letterlijk moeten nemen.

Hartsgesteldheid zichtbaar

Waarom doet men toch in al deze preken zo voorkomen alsof de geestelijke betekenis een letterlijke toepassing zou uitsluiten? Waarom ‘of-of’ in plaats van ‘en-en’? Wat is er toch op tegen om een innerlijke bewogenheid voor je naaste te koesteren en hem uitnemender te achten dan jezelf en gewoon evengoed ook diens voeten te wassen? In het Jodendom geldt vanouds de regel, dat, wat men van binnen gelooft, ook van buiten zichtbaar moet zijn. Alleen de Eeuwige kan in ons hart kijken, maar Hij wil dat ook onze broeders en zusters onze hartsgesteldheid kunnen zien door onze levenswijze, onze kleding en zeer zeker ook door onze daden van gehoorzaamheid. Yeshua zelf gaf ons het voorbeeld met de bedoeling dat wij zijn voorbeeld zouden uitvoeren met onze daden. In het geval van de voetwassing leggen al de genoemde predikanten echter teveel de nadruk op het woord voorbeeld in vers 15, maar laten de praktische toepassing in vers 14 gemakshalve achterwege. Ik kan mij eerlijk gezegd niet aan de indruk onttrekken, dat het voor sommige gelovigen blijkbaar makkelijker is om hun broeders en zusters te dienen door middel van allerlei vormen van hulpverlening of het toestoppen van

geld dan daadwerkelijk voor de ander neer te knielen om letterlijk diens voeten te wassen. Knielen is sowieso al iets wat ik in evangelische en Messiaanse kringen nauwelijks tegenkom, in tegenstelling tot rooms-katholieke en piëtistische. Toch vraag ik mij serieus af wat nu de ware oorzaak is dat de voetwassing in verreweg de meeste christelijke kerken en zelfs Messiaanse gemeenten achterwege is gebleven. Wat is toch de reden waarom gelovigen, en dan met name de leidinggevenden die eigenlijk het goede voorbeeld zouden moeten geven, blijkbaar zo veel moeite hebben om voor hun broeders en zusters neer te knielen om hun voeten in een teiltje te wassen en vervolgens af te drogen? Is het hoogmoed? Om iemand de voeten te kunnen wassen moet men namelijk ook bukken, daar komt men echt niet omheen. Voetwassing is immers een daad van nederigheid en toewijding. Is dat de reden om het toch maar liever niet te doen? Of is het schaamte? Is het een kwestie van cultuur? Dat laatste zeer zeker niet, want de Limburgse paters die het wel doen maken volgens mij deel uit van de zelfde Nederlandse cultuur als de Limburgse dominees en voorgangers die het niet doen. Of is het simpelweg omdat men opziet tegen de rompslomp en bang is dat het een zootje wordt met al die natte teiltjes in de kerk?

Diverse oorzaken

De samenstellers van de Belgische website 'Ontmoeting' hebben zo hun eigen gedachten over de eventuele redenen waarom zo velen de voetwassing niet zien zitten: *"Dat is een opdracht van Jezus voor ieder van ons! Geen gemakkelijke opdracht, maar een opdracht die ons in feite helemaal niet ligt: elkander de voeten wassen... ons nederig gedragen ten opzichte van de ander, tegenover onze broeders en zusters. Dat volmaakte voorbeeld van nederigheid, dat Jezus zélf gaf, dát proberen na te volgen! Zoiets lag de apostelen niet en het ligt ons ook niet. Ik denk, dat Jezus misschien geen moeite mee gehad zou hebben, om die avond één of meer discipelen te vinden die bereid waren Hém de voeten te wassen. Dat hadden ze misschien allemaal wel willen doen: de voeten van hun Meester wassen. Maar elkaars voeten wassen... dat was iets helemaal anders; dáár waren ze niet voor te vinden. In feite is dat vandaag de dag nog precies hetzelfde. Velen van ons zijn wél bereid om zich nederig op te stellen voor Jezus, om zich de minste te voelen wanneer ze tegenover G'd Zelf staan. Daar heeft iemand, die echt wedergeboren is, waarschijnlijk weinig moeite mee. Maar zich nederig opstellen tegenover zijn broeders of zusters, bereid zijn om de in onze ogen mindere taken en nederige opdrachten op ons te nemen, dat is een heel andere opgave! Nederigheid en bereidheid om zichzelf te laten reinigen: die twee gaan hand in hand. We moeten ons vaak in de eerste plaats laten reinigen van onze eigen hoogmoed en onze eigen pretentie. Dát is wat Jezus ons die avond door Zijn voorbeeld en door Zijn woorden wilde duidelijk maken. Maar Hij koppelde er ook een geweldige belofte aan vast: Indien gij dit weet, zalig zijt gij, als gij het doet."* Wat hier allemaal staat is zeer herkenbaar en zeker waar, maar er is toch nog meer aan de hand. Volgens John Ritenbaugh van de Kerk van de Grote G'd vindt de wegredenering van de voetwassing haar oorsprong in een anti-tora-houding: *"Laat me u iets vertellen dat voor mij werkelijk verbijsterend is. Dit vond plaats tijdens die Paschadienst toen Hij Zijn discipelen zei: 'Ik heb u een voorbeeld gegeven, opdat ook gij doet, gelijk Ik u gedaan heb.' Denkt u dat de discipelen dat gewoon terzijde schoven? Dat denk ik niet. Zij wisten dat als Hij sprak, Hij precies bedoelde wat Hij zei. Zij moesten nadoen wat Hij deed, Hem kopiëren, de Leider volgen. Ik weet dat de paus eens per jaar naar een gevangenis gaat om daar de voeten van enkele gevangenen te wassen, en dat is natuurlijk wereldnieuws. Hoeveel groepen die beweren christen te zijn voeren feitelijk de voetwassing uit? Dat zijn er niet veel. Weet u hoe ze het wegredeneren? Zij zeggen dat Jezus geen nieuwe verordening instelde, maar hen door Zijn handeling van hun de voeten te wassen, leerde, dat zij, Zijn discipelen, Zijn voorbeeld van nederigheid moesten volgen, maar dat er niet van hen verlangd werd dat ze het uiterlijke ritueel van de voetwassing zouden navolgen. Geloof het of niet, hoe ongerijmd de verwerping van de voetwassing ook is, dit hebben ze gedaan met praktisch alles dat een oudtestamentische basis heeft!!! Zij gebruiken de volgende alles omvattende conclusie dat we deze dingen niet meer hoeven te doen, omdat Hij die dingen deed omdat Hij een Jood was. Met andere woorden Hij hield de sabbat omdat Hij een Jood was - niet omdat dat G'd behaagde, niet omdat Hij een voorbeeld gaf aan allen die Hem zouden volgen - maar Hij deed het gewoon omdat Hij een Jood was. Laat me u een vraag stellen: Zeg me eens wie er volgens Paulus, in het boek Romeinen, een werkelijke Jood is? Een werkelijke Jood is iemand die G'd gehoorzaamt, ongeacht van welk ras hij in feite is. Het soort conclusie waartoe*

deze mensen betreffende de voetwassing en andere dingen zoals het houden van de sabbat, zijn gekomen, zou mogelijk alles wat Christus deed en wat was opgeschreven voor onze onderwijzing, kunnen afschilderen als volslagen nutteloos, of van zo weinig belang dat de invloed ervan te gering is, zodat het slechts een niet noemenswaardige invloed op iemands leven en karakter heeft. Hoeveel duidelijker kan de opdracht om Christus te volgen onder woorden worden gebracht dan 'in Zijn voetstappen'? Nog een eenvoudige vraag: Hoe kunnen we zijn waar Christus is, als we Hem niet volgen, als we niet imiteren wat Hij onderweg deed?" Ook dit is allemaal waar en herkenbaar, want hoe vaak krijgen we niet ook in andere geloofskwesties zoals het houden van de Shabat en het eten van kosher vlees het argument te horen: "Dat hoeven wij allemaal niet te doen, want we zijn geen Joden" of "dat moet je niet letterlijk nemen, maar geestelijk." De creativiteit om allerlei excuses te verzinnen om maar niet te hoeven doen wat G'd ons heeft opgedragen kent geen grenzen. Ik was daarom bijzonder aangenaam verrast om eindelijk een stuk te lezen, dat mij helemaal uit het hart gegrepen is. Ik kwam het toevallig op het discussieforum Refoweb tegen, geschreven door een anonieme poster met de schuilnaam 'Schriftgeleerde': "Christus wil met deze instelling aangeven dat de voorbereiding van het Heilig Avondmaal wordt ingeluid met de vernedering van ons allen tegenover elkaar. Als onenigheid, wrok of juist hoogmoed en hovaardigheid in Christus' gemeente de boventoon voert, dan moet deze eerst erkend worden en tot belijdend inzicht komen. Precies zoals Christus aansluit in vers 16 van Johannes 13. Net zoals bij de discipelen van Christus moest eerst het hart gereinigd worden en was het in die tijd, maar zeker ook nu weer, van belang dat de mens eerst van zijn voetstuk afkwam eer hij of zij deel kon hebben aan Christus. Als onze Geest blijvend, zelfs als christen, gefixeerd blijft op onze o zo weldadige positie in maatschappij en kerk, dan kunnen wij geen deel hebben aan Christus, omdat dan het risico ontstaat dat we G'ds wet gaan gebruiken als menselijke geboden en wetten. Als wij dus Christus niet in hetzelfde voorbeeld van de voetwassing navolgen, dan hebben we niet alleen geen deel aan Christus, maar ook niet in Hem aan onze medemens. Vaak weten we dat niet, omdat de 'kerkregels' zoiets uitsluiten of niet van belang vinden. Maar denk hier eens over na! Op basis van zo'n gedrag menen we wel in Christus te zijn, maar verloochenen we Hem, keer op keer. Christus leert ons, door de voetwassing dat we dus ook m.b.t. onze plaats als Christen, geen wereldse aanmatiging moeten toepassen in de kerk, nog tegenover andere mensen. Zelfs de Christus, de Koning der Koningen vernederde Zich tot een broeder! Als je op persoonlijke gronden geen deel wilt hebben aan de voetwassing, dan kan dat maar één reden hebben, denk ik, en dat is dat je er bewust van bent dat je niet in het reine kunt komen met Christus. Dat je nog teveel obstakels op je weg hebt, om bepaalde zaken van je af te kunnen zetten. Maar dat betekent ook dat je in zeker opzicht m.b.t. het doel van de voetwassing, ook geen deel kunt hebben aan het brood en de wijn. Het is dus Christus die zegt dat we geen deel hebben aan Hem als we deelnemen aan een Avondmaal, waarvan we de voorbereiding, de voetwassing overslaan, omdat we dan erkennen dat we zondaars willen blijven maar tegelijkertijd Christus menen na te kunnen volgen. Hij zei: 'Indien ik u niet was, hebt gij geen deel aan Mij.' Dat de voetwassing uit het Heilig Avondmaal is verdwenen komt hoofdzakelijk omdat menselijke wetten en geboden de Gerechtigheid van Christus ernstig verstoren en Zijn Gezag aantasten. Satan viert hierbij de overwinning, want zo heben mensen geen feitelijk deel aan Zijn Lichaam, terwijl velen denken dat ze dat wel hebben. Christus vraagt ons in het voorbeeld van Hem, het Heilig Avondmaal vooraf te laten gaan door de voetwassing. Het is een eis, om te leren inzien dat we zondigen tegen de Heilige Geest, en Hem verloochenen, als we de voetwassing nalaten. Immers Christus voegde, door de Heilige Geest, de voetwassing toe aan het Heilig Avondmaal. Als wij de voetwassing geen voorbereidend deel aan het Heilig Avondmaal willen laten zijn, dan beroepen wij ons feitelijk op menselijke wetten en geboden, die ongeestelijk zijn. Omdat Jezus nu aan het Heilig Avondmaal een Geestelijk aspect heeft toegevoegd, namelijk de voetwassing, zullen dus weinig mensen waarlijk deel aan Christus hebben omdat ze menen dat het los staat van dat Heilig Avondmaal, vandaar de dwalingen! Velen drinken en eten zich dus een oordeel omdat ze, zonder het te weten, in een zondige staat deel hebben aan het Heilig Avondmaal. Predikanten mogen zich wel eens afvragen wat zij hun schapen voorhouden!" Ik heb daar eigenlijk verder niets aan toe te voegen, want wat deze man hier schrijft is gewoon waar en daarom vormt de voetwassing al vele jaren een integraal onderdeel van onze Pesachviering op de Sederavond, waarin wij enerzijds herdenken dat de engel des doods door het bloed van het lam aan de deurposten de huizen van de Israëlieten in Egypte oversloeg als begin van onze bevrijding uit de slavernij, en anderzijds ook de instelling van het Heilig Avondmaal centraal

staat. Yeshua heeft tijdens Zijn laatste Sederviering de voeten van Zijn Talmidim gewassen en gaf hen, maar ook u en mij de opdracht om dat voortaan zelf ook onderling te gaan doen. Hij heeft nooit gezegd dat we dit niet letterlijk hoeven te nemen, maar gewoon naar eigen goeddunken mogen invullen. Evenmin heeft Hij gezegd dat het slechts een symbolische handeling zou zijn die niet nagevolgd hoeft te worden. Het was ook geen vrijblijvend advies. Neen, Yeshua gaf hen en ons een concrete en blijvende opdracht die vergelijkbaar is met de zendingsbevel in מתתיהו Matityahu [Matthéüs] 28:19 en het liefdesgebod in יוחנן Yochanan [Johannes] 13:34, dat overigens in het zelfde hoofdstuk staat als de voetwassing, die zodoende de inleiding vormt op het gebod om elkaar lief te hebben.

Onderlinge liefde

Ik wil deze studie derhalve afsluiten met een andere tekst van Yochanan over hetzelfde onderwerp: *“Geliefden, laten wij elkander liefhebben, want de liefde is uit G'd; en een ieder, die liefheeft, is uit G'd geboren en kent G'd. Wie niet liefheeft, kent G'd niet, want G'd is liefde. Hierin is de liefde G'ds jegens ons geopenbaard, dat G'd Zijn eniggeboren Zoon gezonden heeft in de wereld, opdat wij zouden leven door Hem. Hierin is de liefde, niet dat wij G'd liefgehad hebben, maar dat Hij ons heeft liefgehad en zijn Zoon gezonden heeft als een verzoening voor onze zonden. Geliefden, indien G'd ons zo heeft liefgehad, behoren ook wij elkander lief te hebben. Niemand heeft ooit G'd aanschouwd; indien wij elkander liefhebben, blijft G'd in ons en zijn liefde is in ons volmaakt geworden. Hieraan onderkennen wij, dat wij in Hem blijven en Hij in ons, dat Hij ons van zijn Geest gegeven heeft. En wij hebben aanschouwd en getuigen, dat de Vader de Zoon gezonden heeft als Heiland der wereld. Al wie belijdt, dat Yeshua de Zoon van G'd is; G'd blijft in hem en hij in G'd. En wij hebben de liefde onderkend en geloofd, die G'd jegens ons heeft. G'd is liefde, en wie in de liefde blijft, blijft in G'd en G'd blijft in hem. Hierin is de liefde bij ons volmaakt geworden, dat wij vrijmoedigheid hebben op de dag des oordeels, want gelijk Hij is, zijn ook wij in deze wereld. Er is in de liefde geen vrees, maar de volmaakte liefde drijft de vrees uit; want de vrees houdt verband met straf en wie vreest, is niet volmaakt in de liefde. Wij hebben lief, omdat Hij ons eerst heeft liefgehad. Indien iemand zegt: Ik heb G'd lief, doch zijn broeder haat, dan is hij een leugenaar; want wie zijn broeder, die hij gezien heeft, niet liefheeft, kan ook G'd, die hij niet gezien heeft, niet liefhebben. En dit gebod hebben wij van Hem: Wie G'd liefheeft, moet ook zijn broeder liefhebben. Een ieder, die gelooft, dat Yeshua de Mashiach is, is uit G'd geboren; en ieder, die Hem liefheeft, die deed geboren worden, heeft ook degene lief, die uit Hem geboren is. Hieraan onderkennen wij, dat wij de kinderen G'ds liefhebben, wanneer wij G'd liefhebben en Zijn geboden doen. Want dit is de liefde G'ds, dat wij Zijn geboden bewaren. En Zijn geboden zijn niet zwaar!”* **Surinaams:** *“Lobiwan, meki wi lobi makandra, bika lobi e kmoto fu Gado. Ibri sma di abi lobi, na wan pikin fu Gado èn a sabi Gado. A sma di no abi lobi, no sabi Gado, bika Gado na lobi. Disi na a fasi fa Gado sori wi tak' A lobi wi: A seni En wan enkri Manpikin kon na grontapu, èn san Yeshua du meki tak' wi kisi a trutru libi. Lobi no wani taki tak' na wi ben lobi Gado, ma na Gado ben lobi wi, èn A seni En Manpikin kon fu dede gi wi fu wi kan kisi pardon fu wi sondu. Lobiwan, efu Gado lobi wi so tranga, dan wi mus fu lobi makandra tu. Noiti wan sma no si Gado. Ma efu wi lobi makandra, dan Gado e tan wan nanga wi, èn a lobi fu En kon tron ini wi san a mus de. Gado gi wi En Yeye. Na so wi sabi tak' wi e tan wan nanga En èn En e tan wan nanga wi. Wi si a Manpikin èn wi e taigi trawan tak' a P'pa ben seni En kon leki a Ferlusuman fu grontapu. Efu wan sma e taki tak' Yeshua na a Manpikin fu Gado, dan Gado e tan wan nanga en, èn a sma dati e tan wan nanga Gado. Wi kon sabi tak' Gado lobi wi, èn wi e bribi dati tu. Gado na lobi, èn a sma di e tan abi lobi, e tan wan nanga Gado èn Gado e tan wan nanga en. A lobi kon tron ini wi san a mus de, fu meki tak' wi o man tnapu sondo frede na fesi Gado tapu a krutudei. Bika wi e libi dya na grontapu leki fa En ben libi. Pe lobi de, frede no de. Trutru lobi e yagi frede, bika frede e taki fu strafu. A sma di e frede, no abi trutru lobi. Wi abi lobi fu di Gado ben lobi wi fosi. A sma di e taki tak' a lobi Gado, ma dan a no man si wan tra bribisma na ai, na wan leiman. Bika efu yu no man lobi tra bribisma di yu e si, fa yu o man lobi Gado dan di yu no e si? A sma di lobi Gado, mus lobi tra bribisma tu. Dati na san Gado komanderi wi. Ala sma di e bribi tak' Yeshua na a Mashiach, na wan pikin fu Gado, èn ala sma di lobi a P'pa, lobi den pikin fu En tu. Disi na fa wi kan sabi tak' wi lobi den pikin fu Gado: te wi lobi Gado èn te wi e du san A taigi wi tak' wi mus fu du. Bika efu wi lobi Gado, dan wi e tan hori wisrefi na den komanderi fu En, èn den komanderi fu En no hebi!”* **Hindoestaans:** *“Pyára logan, je dusar koi ke pyár kare hai, u*

Parmeswar ke larka hai aur u oke jáne hai. Parmeswar hamlogke dil me ápan pyár dewe hai. Ohi se áw hamlog ek dusare ke pyár kari ja. Baki je dusar koi ke na pyár kare hai, u Parmeswar ke na jáne hai. Parmeswar to prem hai. Aur u ápan pyár kaise dekháís hai? U ápan ekahi Beta dunia me patháís hai jeme hamlog ek náwa jiwán bitái saki. Pyár kare ke matlab na hai ki hamlog Parmeswar ke pyár karila, baki u hamlogke pyár karis hai. Ohi se u ápan Beta ke patháís hai. Aur okar Beta ek balidán ghat hamlogke páp ke saja ápan uppar leis hamlogke aur Parmeswar se ek karwáwe khátin. Pyára log, jab Parmeswar hamlogke etana pyár karis hai, tab hamahulogke cáhi ek dusare ke pyár kare ke. Koi kabhi Parmeswar ke na dekhis hai. Tabbo jab hamlog dusar log ke pyár karab, tab dekháiga ki u hamlogke dil me rahe hai aur okar prem hamlogke cá-calán ke dwára pura hoi jái. U hamlogke ápan Átma deis hai. I rakam hamlog jánila ki hamlog ose ek man báti aur u hamlogke dil me rahe hai. Hamlog oke ápan ákhi se dekhli hai aur hamlog gawáhia báti ki Pita Parmeswar ápan Beta ke dunia me patháís hai manai logan ke bacáwe khátin. Har ek jaun biswás kare hai aur bole hai ki Yeshua Parmeswar ke Beta hai, u Parmeswar se ek hai aur u ose bhi. Hamlog ján gaili hai ki Parmeswar hamlogke ketana pyár kare hai, aur hamlog okare uppar bharosa karila. Parmeswar prem hai, aur je pyár karat rahe hai, u ose ek rahe hai. Jab okar pyár hamlogke jiwán me pura howe hai, tab hamlog faisala ke din be-dar se agor sakila. Hamlog to dunia me ápan jiwán pyár karte bitáila jaise Yeshua. Pyár aur dar sanghe na cal sake hai. Jab koi ek dusare ke pura taur se pyár kare hai, tab u na dera hai ki u saja páiga. Je ke dar lage hai, u soce hai ki u saja páiga aur dil bhar se na pyár kare hai. Parmeswar hamlogke pahile pyár karis hai, ohi se hamlog oke aur bhi dusare ke pyár karila. Aur jab koi bole hai: Ham Parmeswar ke pyár karila, baki u ápan bhái ke jaran kare hai, tab u ekgo jhuttha hai. U ápan bhái ke dekhe hai, tabbo oke na pyár kare hai. Tab u kaise Parmeswar ke pyár kar sake hai jaun ke u na dekh páwe hai? Ohi se Mashich hamlogse bolis hai ki: Je Parmeswar ke pyár kare hai, oke cáhi ek dusare ke bhi pyár kare ke. Je biswás kare hai ki Yeshua Parmeswar ke cunal wála Mashich hai, u Parmeswar ke larka hai. Aur je Pita Parmeswar ke cáhe hai, u okar larkan ke bhi pyár kare hai. Jab hamlog Parmeswar ke pyár karab aur okar hukum mánab, tab hamlog jánila ki hamlog okar larkan ke bhi cáhila. Parmeswar ke pyár kare ke matlab hai ki okar bát sune ke cáhi. Ohi se Parmeswar ke hukum par cale ke muskil na hai!" **Javaans:** "Para sedulur sing tak trésnani, hayuk tréсна terus marang sakpada-pada, awit katrésnan kuwi tekané sangka Gusti Elohim. Dadiné, sedulur sing tréсна marang liyané kuwi ngekèki tanda nèk dèkné anaké Gusti Elohim lan dèkné ngerti Gusti Elohim. Nanging sedulur sing ora tréсна marang liyané kuwi ora ngerti Gusti Elohim, awit Gusti Elohim kuwi wujud katrésnan. Kepriyé awaké déwé bisané ngerti nèk Gusti Elohim tréсна marang awaké déwé. Tandané katrésnané Gusti Elohim iki: Dèkné ngongkon Anaké sing ora ènèng tunggalé, yakuwi Gusti Yeshua haMashich, teka nang jagat kéné, supaya awaké déwé bisa nampa urip langgeng, nèk gelem pretyaya marang Dèkné. Apa ta sing diarani katrésnan kuwi? Ora kaya tyarané enggoné awaké déwé nrésnani Gusti Elohim, ora, nanging kaya enggoné Gusti Elohim nrésnani awaké déwé lan ngongkon Anaké, yakuwi Gusti Yeshua haMashich, teka nang jagat dadi kurbané dosané awaké déwé, supaya awaké déwé bisa nampa pangapura. Para sedulur sing tak trésnani, awaké déwé wis ngerti semono gedéné katrésnané Gusti Elohim marang awaké déwé, mulané awaké déwé ya kudu tréсна marang sakpada-pada. Aja pada nggugu, nèk ènèng wong ngomong jaréné bisa weruh Gusti Elohim. Ora tau ènèng wong weruh Gusti Elohim, nanging Gusti Elohim manggon nang tengahé awaké déwé. Mulané nèk awaké déwé nrésnani sakpada-pada, katrésnané Gusti Elohim bisa kétok sak kabèhé. Lah mengkono kuwi Gusti Elohim bisa kétok ing uripé awaké déwé. Kepriyé awaké déwé bisané ngerti nèk awaké déwé wis dadi siji karo Gusti Elohim lan Dèkné manggon nang tengahé awaké déwé? Awaké déwé ngerti kuwi, awit Gusti Elohim wis ngekèki Roh Sutyi sing manggon ing atiné awaké déwé. Aku déwé wis weruh Anaké Gusti Elohim lan saiki aku ngabarké marang wong liya nèk Gusti Elohim Bapaké awaké déwé sing ngongkon Gusti Yeshua haMashich, Anaké, dadi Juru Slameté manungsa. Sapa sing ngakoni nèk Gusti Yeshua haMashich kuwi Anaké Gusti Elohim, wong kuwi pantyèn kanggonan Gusti Elohim lan wong kuwi pantyèn dadi siji karo Gusti Elohim. Awaké déwé ngerti nèk Gusti Elohim tréсна tenan marang awaké déwé lan awaké déwé njagakké kuwi. Para sedulur, Gusti Elohim kuwi wujud katrésnan. Dadiné sedulur sing nrésnani liyané kuwi ya pantyèn wis dadi siji karo Gusti Elohim lan Gusti Elohim pantyèn ya manggon ing uripé sedulur kuwi. Nèk awaké déwé nindakké katrésnané Gusti Elohim kaya sak mestiné, awaké déwé uripé nang jagat kéné bisa kaya Gusti Yeshua haMashich. Dadiné mbésuk ing dina kruton awaké déwé ya ora nduwé wedi mara nang ngarepé Gusti Elohim. Wong sing tréсна marang Gusti Elohim kuwi ora wedi, awit katrésnan

sing sak mestiné kuwi ngilangké rasa wedi. Wong sing ijik nduwé rasa wedi kuwi durung ngrasakké katrésnané Gusti Elohim kaya sak mestiné, awit dèkné ijik nduwé wedi nèk bakal nampa setrapan. Awaké déwé bisa trésna marang Gusti Elohim lan wong liyané, jalaran Gusti Elohim nrésnani awaké déwé ndisik. Nèk ènèng wong ngakuné trésna marang Gusti Elohim, nanging sengit marang seduluré, wong kuwi tibaké goroh. Lah nèk wongé ora bisa trésna marang seduluré sing dèkné bisa weruh, gèk kepriyé wong kuwi bisa trésna marang Gusti Elohim sing dèkné ora bisa weruh? Angger-anggeré Gusti Elohim kanggo awaké déwé uniné ngéné para sedulur: Sapa sing trésna marang Gusti Elohim kudu trésna marang seduluré. Para sedulur, wong sing ngaku nèk Gusti Yeshua kuwi Mashiach, kongkonané Gusti Elohim, wong kuwi pantyèn anaké Gusti Elohim tenan. Wong sing trésna marang Gusti Elohim Bapaké, mesti ya trésna marang anak-anaké. Mulané, bisané awaké déwé ngerti, nèk awaké déwé trésna marang para anaké Gusti Elohim yakuwi, nèk awaké déwé trésna marang Gusti Elohim lan netepi angger-anggeré. Nèk awaké déwé ngakuné trésna marang Gusti Elohim, awaké déwé ya kudu netepi angger-anggeré. Angger-anggeré Gusti Elohim ora abot kanggo awaké déwé!”
(אָ יוֹחָנָן Yochanan alef [1 Johannes] 4:7-5:4). Amen!

Werner Stauder